

Tézy k dizertačnej skúške

Študijný odbor 33. Sociálna práca

Metodológia spoločenských vied:

1. Veda a vedný odbor. Každodenné myslenie sociálneho vedca (neodborníka), myslenie akademického vedca, myslenie praktika (sociálneho vedca aplikujúceho sociálnu vedu). Klasifikácie vedných odborov z hľadiska metodológie. Predmet vedeckého záujmu sociálnej práce a jej inštrumentálny aparát.
2. Proces výskumu – projektovanie a realizácia.
3. Epistemologické a metodologické súvislosti výskumu v psychológii.
4. Metodológia sociálno-vedného poznania vs metodológia praktika (metodológia praktického konania odborníka).
5. Rovina kvantitatívneho, kvalitatívneho a zmiešaného prístupu v poznaní.
6. Vybrané školy a teórie kvalitatívneho výskumu (Zakotvená teória. Prípadová štúdia. Naratívna analýza. Fenomenologický prístup.).
7. Jednoduchšie a zložitejšie metódy a techniky analýzy kvalitatívnych údajov.
8. Zmiešané dizajny a ich použitie vo vlastnom výskume.
9. Úloha štatistických systémov vo výskume. Vybrané štatistické metódy.
10. Kvantitatívne metódy výskumu.
11. Etika vo výskume.
12. Diseminácia výsledkov a etika publikovania.

Moderné teórie sociálnej práce:

1. Kritická sociálna práca. Radikálna sociálna práca. Antirasistická sociálna práca. Antiopresívna/antidiskriminačná sociálna práca. Postmodernistická kritická perspektíva.
2. Profesionalizácia sociálnej práce. História. Trendy. Výzvy pre odbor. Ideál profesionalizácie v sociálnej práci. Stav profesionalizácie sociálnej práce vo vybraných európskych krajinách.
3. Všeobecná teória systémov. Homeostáza. Diferenciácia. Synergia. Reciprocita. Bronfenbrennerov bio-ekologický model. Veľkosť systému a jeho vzájomná previazanosť.
4. Prehľad systémovo-terapeutických modelov: komunikačný smer, štrukturálny smer, strategická koncepcia, experienciálne-humanistický smer. Systemické prístupy: milánsky model, krátka terapia orientovaná na riešenie, naratívna terapia.
5. Na riešenie orientovaná prax, naratívne prístupy, psychodynamické teórie, kognitívno-behaviorálna terapia, motivačné interview.
6. Vplyv materializmu na súčasnú podobu sociálnej práce na Slovensku.
7. Náboženská filozofia a jej vplyv na sociálnu prácu.
8. Vybrané teórie sociálnych sietí a metóda sieťovania v sociálnej práci.
9. Sociálna inklúzia v kontexte teórií sociálnych sietí, procesy inklúzie a integrácie.
10. Moc a pomáhajúce profesie. Dimenzie moci v procese pomoci.
11. Vybrané teoretické koncepcie moci – tradičné, modernistické chápanie moci, moc v kontexte sociálnej skupiny, kritické pohľady na moc.
12. Rozdiely medzi interkultúrnym a multikultúrnym prístupom v práci s klientom.

Teoretické koncepty sociálneho poradenstva a supervízie:

1. Aktuálny stav sociálneho poradenstva v SR a perspektívy jeho rozvoja. Etapy/fázy poradenského procesu v perspektíve rôznych prístupov.
2. Reflexia teoretických konceptov sociálneho poradenstva a supervízie.
3. Metódy práce využívané v procese sociálneho poradenstva prvého kontaktu, odborného a špecializovaného poradenstva vo vzťahu ku konkrétnym cieľovým skupinám sociálnej práce.
4. Etický koncept poradenskej práce a supervízie.
5. Princípy tímovej supervízie a supervízie organizácie.

Odporúčaná literatúra:

- BRNULA, P.; ČAVOJSKÁ, K.; MÓZEŠOVÁ, K.; MÓZEŠ, P.; SMREK, M. 2015. Úvod do teórií sociálnej práce. Bratislava: Iris, 214 s. ISBN 978-80-89726-36-3.
- BRONFENBRENNER, U. 1979. The ecology of human development: Experiments in nature and design. Cambridge, MA: Harvard University Press, 352 p. ISBN 0-674-22456-6.
- COLEMAN, P.T. 2014. Power and conflict. The Handbook of Conflict Resolution: Theory and Practice. San Francisco: Jossey-Bas Publishers, 1226 p. ISBN 978-1-118-52686-6.
- DRAGÚŇ E. - VAJDA J. 2000. Dejiny filozofie II. UKF. Nitra, 180 s. ISBN 80-8050-294-3.
- FILKORN, V. 1998. Povaha súčasnej vedy a jej metódy. Bratislava: Veda, 377 s. ISBN 80-224-0564-7.
- FLICK, U. 2006. An Introduction to Qualitative research. Thousand Oaks. Sage, 443 p. ISBN 1412911451.
- GABURA, J. 2013. Teória a proces sociálneho poradenstva. Bratislava: Iris, 2013. 309 s. ISBN 978-80-89238-92-7.
- GABURA, J. 2018. Supervízia v pomáhajúcich profesiách. Nitra: UKF, 324 s. ISBN 978-80-558-1260-1.
- GAVORA, P. 2007. Sprievodca metodológiou kvalitatívneho výskumu. Bratislava: Univerzita Komenského, 229 s. ISBN 978-80-223-2317-8.
- HENDL, J.: 2005. Kvalitatívny výzkum. Praha: Portál, 408 s. ISBN 8073670402.
- HENDL, J. 2004. Přehled statistických metod spracování dat. Praha: Portál, 584 s. ISBN 80-7178-820-1.
- JANEBOVÁ, R. 2014. Kritická sociální práce. Hradec Králové: Gaudeamus, 108 s. ISBN 978-80-7435-413-7.
- KADUSHIN, A. – HARKNESS, D. 2014. Supervision in social work. New York: Columbia University Press, 1046 p. ISBN 9780231525398
- LABÁTH, V. 2019. Moc a pomoc. Ružomberok: Verbum, 186 s. ISBN 978-80-561-0677-8.
- MATOUŠEK, O., NAVRÁTIL, P., MATULAYOVÁ, T. 2019. Ideál profesionalizace v sociální práci. In Fórum sociální práce, 2/2019, s. 28-39. ISSN: 2336-6664.
- MATOUŠEK, O., MATULAYOVÁ, T. 2020. Přehled pracovních činností sociálních pracovníků jako podklad pro formulování žádoucích výsledků učení. In Fórum sociální práce, 1/2020, s. 24-37, ISSN: 2336-6664.
- MATOUŠEK, O., NAVRÁTIL, P., MATULAYOVÁ, T., PAZLAROVÁ, H. 2021. Stav profesionalizace sociální práce ve vybraných evropských zemích. In Fórum sociální práce, 2/2021, s. 20-38, ISSN: 2336-6664.
- MOREE, D. 2015. Základy interkulturního soužití. Praha: Portál, 202 s. ISBN 978-60-262-09015-7.
- ONDREJKOVIČ, P. 2005. Úvod do metodologie sociálních věd. Nitra: Regent, 174 s. ISBN 8088904358.
- PAYNE, M. 2020. Modern Social Work Theory. London: MacMillan Education UK. 568 p. ISBN 9781352011081.
- PERKINS, M. 2015. Introduction to system theory. Columbia College, 2015. Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=jY7638w6gkI>
- PRŮCHA, J. 2010. Interkulturní komunikace. Praha: Grada, 2010, 199 s. ISBN 978-80-7387-043-0.
- RUSSELL BERNARD, H. 2000. Social research Methods. London: Sage, 659 p. ISBN 076191403X.